

Případová studie – Měj svůj směr – rozvoj kariérových kompetencí žáků 8. a 9. ročníků základních škol ve Zlínském kraji

Příběh, který se reálně stal

Jaký měli problém, co chtěli řešit

Zlínský kraj usiluje o rozvoj lidského a znalostního potenciálu a tuto klíčovou oblast zakotvil do své Regionální inovační strategie. Byla identifikována potřeba systematicky rozvíjet talent, kompetence a dovednosti, dosavadní praxe ve školách totiž upozorňovala spíše na nedostatky a slabé stránky žákyň a žáků.

Dlouhodobá šetření profesní orientace ve Zlínském kraji ukazovala, že značná studující tápe při rozhodování o své další studijní nebo profesní orientaci. Kvalitních informací je nedostatek, žáci mají nízkou míru sebepoznání což nezřídka vyústí v nespokojenost se studovaným oborem a potřebě ho změnit. Při studiu nevhodného oboru žáci ztrácí čas a školy investují prostředky do výuky s nižší perspektivou uplatnění výsledků vzdělávání v praxi. Vedení kraje spolu s klíčovými podnikateli dospělo k závěru, že bez systematické podpory nebude možné situaci vyřešit. Začali proto vytvářet program rozvoje kariérové gramotnosti a dovedností pro informované rozhodnutí o dalším studiu.

Městu i kraji chyběl standardizovaný, metodicky kvalitní a škálovatelný formát kariérového rozvoje pro žáky 8. ročníku stojících před nelehkou volbou dalšího studia. Úkolem připravit varianty takového formátu bylo pověřeno Technologické inovační centrum (TIC Zlín), které připravilo program **Měj svůj směr**.

Jak ho mohli vyřešit klasicky

Kariérové poradenství není nové. V různých podobách je k dispozici dětem i dospělým desítky let. Školy tak mohly pokračovat v dosavadním systému příležitostných besed, návštěv veletrhů středních škol, nebo v individuálních konzultacích s výchovným či kariérovým poradcem, případně s náhodně vybranými exkurzemi do různých provozů. Informace se šíří neadresně, školní informační letáky a odkazy na weby o studijních oborech bez systematické práce se sebepoznáním, bez reflexe a bez rozvoje kompetencí kariérového řízení (Career Management Skills). Tyto klasické metody mají své limity, jako je nízké pokrytí, proměnlivá kvalita, absence diagnostiky a reflexe, slabá návaznost na reálné rozhodovací kroky a minimum dat pro zřizovatele škol a školských zařízení.

Jak na to šli jinak – proč si vybrali toto řešení

Základní myšlenkou programu **Měj svůj směr** bylo objevit v každém žákovi jeho silné stránky, odhalit jeho vloh a prostřednictvím sebezkušnostních aktivit ho nasměrovat k takovému dalšímu studiu a tím i potenciálně profesi, ve kterých je pravděpodobné tyto talenty uplatnit. Program dále reaguje na potřebu posílit schopnost žáků a žáků činit informovaná a vědomá rozhodnutí o své další profesní dráze.

K tomu lze využít různé diagnostické metody, jako jeden možný z pestré palety se jevil nástroj RIASEC¹. To ale nestačí – je třeba zapojit i zážitkové učení, práci s portfoliem/myšlenkovými mapami apod. „Cílem projektu **Měj svůj směr** není směřování žáků a žáků k předem definovaným oborům a už vůbec ne zaměstnavatelům. Veškeré práce probíhají pod přísným etickým kodexem, který tyto nevhodné praktiky vylučuje. Moje kolegyně lektorky kurzu **Měj svůj směr** vyvíjejí nejvyšší úsilí, aby prostřednictvím zábavných aktivit pomohly dětem poznat a zvědomit vlastní silné stránky, zájmy a hodnoty a ve vlastnoručně zpracované myšlenkové mapě je vztáhnout k možnostem dalšího vzdělávání,“ říká **Lukáš Trčka**, jednatel TIC Zlín a jeden z protagonistů projektu. „Jsem hluboce přesvědčen, že každé dítě potřebuje zažívat úspěch. A právě proto v kurzu pracujeme s talentem, jehož rozvoj ve volném čase, při studiu a následně i v práci radost z úspěchu předurčuje. Je pro nás klíčové spoluutvářet mladou generaci, která má ambici být úspěšná. Je to náš vklad pro dobrou budoucnost Česka.“ dodává s optimismem **L. Trčka**.

¹ Model RIESEC vychází z Hollandova modelu šesti typů profesních preferencí – Realistic (prakticky zaměřené činnosti), Investigative (analytické a výzkumné činnosti), Artistic (tvůrčí činnosti), Social (práce s lidmi), Enterprising (podnikavé a řídicí činnosti) a Conventional (systematické a administrativní činnosti).

Kdo je v tom podpořil

V prvním roce realizace byl kurz pilotně realizován ve všech 13 základních školách, jejichž zřizovatelem je statutární město Zlín. Od druhého roku realizace za finanční podpory Zlínského kraje byl kurz plošně nasazen v okrese Zlín a okrese Vsetín a od roku 2026 bude k dispozici žákyním, žákům a jejich pedagogům z Kroměřížska i Uherskohradištska. Toto pokrytí všech okresů kraje je možné jen díky úzké spolupráci TIC Zlín s koordinátorkami aktivit z **Centra kariérového poradenství** Zlínského kraje. Úspěch realizace je podpořen i přirozeným zájmem rodičů. Pro ty jsou připraveny konference, které je nejen seznamují s užitou metodologií kurzu, ale na ukázkových aktivitách demonstrují průběh práce a interpretaci výsledků. Nezřídka se stává, že aktivity i u rodičů vyvolají „aha moment“ a podnítl je k rozvoji vlastní kariéry.

Projekt v roce 2025 prošel odbornou i veřejnou validací, jejímž výsledkem je mimo jiné získání Národní ceny kariérového poradenství 2025, kterou uděluje evropská síť pro podporu poradenství Euroguidance CZ. Program byl oceněn za inovativnost, komplexnost a dopad na rozvoj lidského potenciálu kraje. „*Je pro nás čest přijmout toto ocenění a motivuje nás k dalšímu rozvoji kariérového poradenství v kraji*“, sdělila vedoucí lektorka kurzu **Věra Stojar**.

Jak to probíhalo

Program se doposud realizoval v několika formátech jednoho nebo více projektových dnů. Obsahově je vždy rozdělen do tří základních bloků:

- Znát se – sebepoznání, profesní test (RIASEC), mapování hodnot a silných stránek.
- Znát svět – práce se zdroji o středních školách v kraji, ukázky nejčastějších profesí Zlínského kraje pomocí virtuální reality, orientace na kompetence pro 21. století.
- Jít a snít – modely rozhodování, akční plán kroků k volbě střední školy a dalšího rozvoje.

V celonárodním měřítku byl unikátní tzv. dlouhodobý kurz Měj svůj směr, který je složen z 9 modulů:

1. MAPOVÁNÍ SILNÝCH STRÁNEK: pomoc žákům a žákyním poznat své talenty a naučit se je využívat v osobním i profesním životě.
2. Profesní test RIASEC: Pomocí profesního testu lze objevit pracovní oblasti, které odpovídají osobnostnímu typu.
3. MAPOVÁNÍ ZÁJMŮ A OSOBNOSTNÍ TEST MBTI² v edukativní variantě: Zjištění, co koho baví a jaký má styl myšlení, komunikace a rozhodování.
4. MAPOVÁNÍ TEMPERAMENTU: Uvědomění si vlastního temperamentu pomáhá porozumět sobě i ostatním.
5. PODNIKAVOST: Vlohy k rozvoji kreativity, iniciativě a odvaze měnit věci kolem sebe.
6. KOMPETENCE PRO BUDOUCNOST: Orientace na dovednosti, které budou klíčové pro úspěch v 21. století.

² Myers-Briggs Type Indicator je alternativní osobnostní test navržený pro určení osobnostních typů.

7. KARIÉRNÍ STROM: Vytvoření vizuálního plánu možných kariérních cest s ohledem na silné stránky, hodnoty, kompetence a profese budoucnosti.
8. ORIENTACE NA TRHU ŠKOL A TRHU PRÁCE: Instruktaž, jak vyhledávat informace o školách, oborech i budoucím uplatnění.
9. ROZHODOVÁNÍ, PLÁNOVÁNÍ A PRÁCE S MYŠLENKOVOU MAPOU: Trénink praktických nástrojů pro lepší rozhodování, stanovování cílů a plánování kroků k jejich dosažení.

Při realizaci modulů byly využity osvědčené didaktické metody, např. osobnostní/zájmové dotazníky, individuální akční plány aj. Žáci si po absolvování modulů odnášejí vlastní obsáhlé portfolio, které mohou během dalšího studia rozšiřovat. Důraz byl kladen také na zážitkovost, kdy pomocí virtuální reality byla k dispozici simulace konkrétních pracovišť a profesí.

Jaký byl výsledek

Program **Měj svůj směr** absolvovaly už tisíce žákyň a žáků a je předmětem pravidelné evaluace jak od samotných absolventek a absolventů, tak od jejich pedagogů. Na základě analytiky zpětné vazby je zřejmé, že přispívá k rozvoji kariérové gramotnosti žákyň a žáků, zejména jejich schopnosti pracovat s osobními informacemi a strukturovat své rozhodování o další dráze. Zároveň poskytuje školám metodickou oporu v oblasti kariérového vzdělávání, které je na úrovni základních škol často realizováno v omezeném rozsahu.

Součástí programu jsou také datové výstupy využitelné zřizovateli škol pro jejich strategické rozhodování, například díky detailnímu přehledu rozložení profesních typů žáků podle diagnostiky RIASEC.

Jaké je z toho poučení?

Program **Měj svůj směr** doručil Zlínskému kraji několik zásadních přínosů, které překračují rámec běžného kariérového poradenství a mají strategický dopad na celý region. Zlínský kraj díky programu získal **plošný, systematický a profesionální nástroj pro rozvoj talentů a informovaného rozhodování**. To potvrzují i výsledky prezentované TIC Zlín v podobě předcházení chybnému výběru škol, které jsou v ČR běžné. Ve Zlínském kraji se daří snižovat nejistotu žákyň a žáků i jejich rodičů při rozhodování o budoucím studiu.

Poučení z programu je zřejmé: **kvalitní kariérové poradenství musí začínat brzy, být plošné a musí stát na kombinaci diagnostiky, reálných zážitků a individuální podpory**. Program ukázal, že když studující dostanou bezpečný prostor pro sebepoznání, možnost vidět profesní svět realisticky (např. pomocí VR) a odborné vedení při vytváření vlastního portfolia, dokážou se rozhodovat sebevědoměji, zraleji a v souladu se svými silnými stránkami.

Zlínský kraj ostatním regionům Česka dokazuje, že **investice do talentu a informovaného rozhodování dětí je jednou z nejefektivnějších cest, jak dlouhodobě posilovat regionální lidský kapitál**, což je také klíčová oblast RIS3 strategie Zlínského kraje. Program tak přináší nejen okamžitý dopad na jednotlivé absolventky a absolventy, ale i dlouhodobou návratnost v podobě stabilnějšího trhu práce, lepšího sladění nabídky a poptávky po profesích a vyšší spokojenosti mládeže s jejich studijní drahou.

Použité zdroje:

Použité zdroje pro texty a obrázky v této případové studii:

- Oficiální webová stránka projektu Měj svůj směr: <https://mejsvujsmer.cz/>
- Zlínský krajský kraj, oficiální webová stránka: <https://zlinskykraj.cz/aktuality/tic-zlin-je-vitezem-narodni-ceny-karieroveho-poradenstvi-2025-68e7>
- Město Zlín, oficiální webová stránka: <https://zlin.eu/tiskove-zpravy/konference-mej-svuj-smer-zaujala-rodice-i-ucitele-681d>
- TIC Zlín, oficiální webová stránka Technologického inovačního centra ve Zlíně: <https://www.ticzlin.cz/mej-svuj-smer-pomaha-zlinskym-zakum-s-volbou-povolani-a-budouciho-studia/>
- Portál o vzdělávání ve Zlínském kraji ZKOLA: <https://www.zkola.cz/konference-mej-svuj-smer-karierove-smerovani-a-talent-management-zaku-8-trid-zs/>
- Webová stránka Euroguidance – evropská síť pro podporu poradenství: <https://www.euroguidance.cz/novinky/2025/vitezove-nckp2025.html>
- Podklady zaslané od realizátorů programu na žádost národního RIS3 týmu.